

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Jana Václava Sticha - Punta Žehušice,
okres Kutná Hora**

285 75 Žehušice

Identifikátor školy: 600 046 541

Termín konání komplexní inspekce: 8. - 13. listopadu 2001

Čj.	021 169/01-2801
Signatura	kc2cv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola Jana Václava Sticha-Punta Žehušice, okres Kutná Hora je úplnou základní školou, zřízenou obcí Žehušice. Má kapacitu celkem 270 žáků. Ke dni inspekce měla škola 9 tříd se 174 žáky, kapacita je aktuálně využívána na 64 %. Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola* (MŠMT ČR čj. 16 847/96-2), včetně jeho doplňků (MŠMT ČR, čj. 25 018/98-22). Tento základní vzdělávací program je doplněn nepovinnými předměty a zájmovou činností. Součástí školy jsou školní družina s kapacitou 25 žáků a školní jídelna s kapacitou 300 jídel.

Škola působí jako spádová pro 14 okolních obcí. Areál školy je dislokován na okraji osady, zbudován jako bezbariérový. Právní forma - organizační složka obce.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a cvičení z českého jazyka

Časová dotace předmětu český jazyk odpovídá schválenému učebnímu plánu. Předmětu je věnován dostatečný prostor ve všech ročnících. V deváté třídě je výuka doplněna o nepovinný předmět *cvičení z českého jazyka*. Nedostatky byly zaznamenány v plnění učebních osnov. V loňském školním roce ve čtvrtém a pátém ročníku nebyly respektovány učební osnovy, včetně úprav a doplňků zvoleného vzdělávacího programu tím, že ve čtvrtém ročníku bylo nad rámec učebních osnov probíráno učivo *skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně* a učivo *slova jednoznačná*, které patří do pátého ročníku. Stejná situace byla zaznamenána i v tomto školním roce, neboť zápisy v třídních knihách dokladují, že totéž učivo bylo ve stejném rozsahu jako v loňském školním roce probráno i letos. V pátém ročníku bylo v loňském školním roce vyučováno nad rámec učebních osnov učivo *stupňování adjektiv a rozvíjející větné členy*, které patří do šestého, respektive sedmého ročníku. V loňském školním roce nebylo podle zápisů v třídních knihách v pátém ročníku vůbec probíráno učivo *zájmena, předložky s, z a předpony s, z, vz*. Kontinuitu výuky českého jazyka ve škole garantují především metodická sdružení pro 1. stupeň.

Členění učiva na mluvnici, stylistiku a literární výchovu, případně čtení a psaní odpovídalo osnovám zvoleného vzdělávacího programu. Stanovené výukové cíle byly v souladu se standardem vzdělání a odpovídaly aktuálnímu stavu tříd. Učitelé byli na hodiny dobře připraveni, což dokumentovala jejich promyšlená bezprostřední příprava. V některých hodinách (zejména na 1. stupni) byla zaznamenána individuální práce se žáky, kteří mají specifické poruchy učení a chování, vyučující při výuce na ně brali ohled. Další péče je těmto žákům věnována v rámci reedukace poruch čtení a psaní.

Ve škole zajišťuje výuku českého jazyka celkem 7 učitelů, šest z nich má úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku českého jazyka na základní škole. Nepovinný předmět cvičení z českého jazyka vyučuje jeden z nich. Škola má dostatek vhodných prostor pro výuku. Sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách a v učebně, která slouží jako odborná pracovna pro výuku českého jazyka. Všechny třídy byly zařízeny novým, případně nadstandardně udržovaným nábytkem. Byly účelně vybaveny a uzpůsobeny pro výuku (výzdoba, pomůcky apod.). Ve všech učebnách, včetně tříd 1. stupně, je trvale umístěn videomagnetofon s barevným monitorem a hi-fi věž. Psychohygienické podmínky odpovídaly běžným požadavkům (dostatek světla, větrání apod.). Zařazení vhodných učebních pomůcek bylo zaznamenáno téměř ve všech hodinách. Učitelé také při výuce často využívali výše uvedenou audiovizuální techniku, videoprogramy a magnetofonové záznamy. Školní knihovna (velká samostatná místnost) je využívána pro výuku některých hodin.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Zvolené vyučovací metody byly rozmanité a pestré. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Zpravidla byly respektovány i věkové zvláštnosti a specifické podmínky ve třídách. Množství informací, jejich sled a výběr byly přiměřené. Učitelé obvykle navazovali na předchozí znalosti a dovednosti žáků, zejména při opakování vytvářeli předpoklady pro další práci (opakování se zřetelem k nově probíranému tématu), využívali efektivní kooperace ve skupinách. Ve sledovaných hodinách bylo v dostatečné míře používáno učebnic a dalších doplňujících textů (pracovní listy apod.). V některých hodinách byly zařazeny i prvky dramatické výchovy. Dostatečný prostor byl věnován relaxaci a oddechu (1. stupeň). Efektivita využití vyučovacího času byla ve většině hodin na velmi dobré úrovni, ale u některých z nich chyběla závěrečná shrnující a hodnotící část. Učivo bylo žákům prezentováno věcně správně.

V úvodu sledovaných hodin byli žáci zpravidla účinně motivováni, průběžná motivace se objevovala zejména na 1. stupni. Učivo bylo vhodně aktualizováno, uplatňovány byly také mezipředmětové vztahy. Učitelé se snažili využívat praktické znalosti žáků, jejich emoční a citové zkušenosti. Hodnocení bylo ve sledovaných hodinách zpravidla objektivní a řádně zdůvodněné, převážně verbální a kladné, pouze v některých hodinách vyučující žáky klasifikovali známkou. Jen v části sledovaných hodin bylo žákům umožněno, aby hodnotili výkony svých spolužáků nebo výkony vlastní. Závěrečné hodnocení hodin, případně individuálních výkonů žáků ve sledovaných hodinách často chybělo, nebo bylo jen formální, větší rozsah a účinnost mělo na 1. stupni.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla, s učiteli komunikovali s důvěrou a otevřeně, vyučující nemuseli řešit žádné zásadní problémy s chováním a kázní žáků. Verbální projev učitelů (kultura řeči, spisovné vyjadřování) byl kultivovaný. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce.

Plánování a příprava jsou na velmi dobré úrovni. Dílčí problémy byly zaznamenány v dodržování učebních osnov zejména v loňském školním roce. Celkově jsou podmínky pro výuku českého jazyka velmi dobré. Organizace, formy a struktura sledovaných hodin byly hodnoceny jako velmi dobré, stejně jako motivace a hodnocení. Rovněž oblast interakce a komunikace měla velmi dobrou úroveň. Celkově je výuka předmětu český jazyk hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Týdenní hodinové dotace předmětu jsou v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kontrolou časově-tematických plánů a zápisů v třídních knihách v roce 2000/2001 byl zjištěn nesoulad obsahu učiva s učebními osnovami. V první třídě bylo vyučováno sčítání a odčítání s přechodem přes desítku (patří do druhé třídy) a v páté třídě např. aritmetický průměr (patří do osmé třídy). Hospitované hodiny byly svědomitě připraveny. Výuku matematiky doplňuje volitelný předmět počítače a nepovinný předmět v devátém ročníku cvičení z matematiky.

Výuku zajišťuje v pátém až devátém ročníku zkušená vyučující s pedagogickou a odbornou způsobilostí, zbývající ročníky na 1. stupni čtyři vyučující, z nichž jedna tyto podmínky nespĺňuje. Realizace vyučování pátého až devátého ročníku probíhala v pracovně matematiky, v ostatních ročnících v učebnách, které svým vybavením a uspořádáním postačovaly k činnostem uskutečňovaným během hodin. Používané třídy měly pro výuku účelné vybavení a didakticky podnětné prostředí. Potřebné učební pomůcky a didaktickou techniku měli vyučující a žáci k dispozici ve třídách nebo v dostupném v kabinetu matematiky. Zajištění pomůckami bylo vzhledem k obsahu učiva nadprůměrné.

Psychohygienické zásady byly při výuce zpravidla respektovány. Vyučující včas reagovaly na únavu žáků, využívaly přímé relaxační činnosti, nebo střídáním činností jí předcházely.

Negativem bylo zařazování matematiky ve skladbě rozvrhu na čtvrtou a pátou vyučovací hodinu a v některých hodinách nedodržení času vyučovací jednotky.

Výuka se vyznačovala pracovní atmosférou, se snahou učitelky o aktivizaci žáků a dobrý rytmus hodin. Společným pozitivním rysem byla snaha o srozumitelnost výkladu a praktické pojetí učiva, které se opíralo o názor a zkušenosti žáků. Vyučující charakterizovala přirozená autorita. Logická stavba hodin jim umožňovala navazovat plynule na předcházející učivo, postupovat od jednodušších typů úloh po složitější. Ve všech hodinách rozsah probírané látky a náročnost jednotlivých úloh byl přiměřený schopnostem žáků, učivo bylo interpretováno věcně správně, pro žáky přijatelným způsobem. Učitelky účinně pracovaly s chybou, důsledně kontrolovaly stanovené úlohy, analýzu výsledků vhodně využívaly ke korekci dalších postupů. Problémová zadání úloh nenásilně žáky motivovala a aktivizovala. Zejména v nižších ročnících vyučující využívaly přirozené soutěživosti žáků. Ve zhlédnutých hodinách se učitelkám dařilo používat rozmanitých vyučovacích metod a forem práce se žáky, variabilně reagovat na vědomosti a schopnosti žáků. Práce ve skupinách navozovala aktivitu žáků a rozvíjela smysl pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Odpovídající pozornost byla věnována čtvrtletním písemným pracím, stejně jako žákovským sešitům. V opakovacích částech hodin všichni žáci pracovali na stejných úlohách, chyběla ale účinná diferenciací opakovaného učiva podle schopností žáků, s větší možností alternativních řešení. Kvalitu a efektivitu výuky podpořilo účelné zařazování názorných učebních pomůcek. Pravidlem bylo využívání skupinové práce a globální pojetí výuky. Efektivní způsob výuky probíhal zejména na 2. stupni, kdy žáci pravidelně využívali dostupné učební pomůcky, na kterých si ověřovali získané znalosti.

Hospitované hodiny charakterizoval oboustranně vstřícný a přátelský způsob komunikace, takže i průměrně nadaní žáci mohli absolvovat vyučovací hodiny bez nežádoucího stresu. Při diskusi nebyl aktivně rozvíjen slovní projev žáků.

Při opakování učitelky zaměřily otázky na pochopení vztahů a souvislostí. Frontální zkoušení mělo charakter zpětné vazby. Při aktualizaci učiva vycházely vyučující ze zkušeností žáků. V hodinách chybělo více průběžného hodnocení.

Základem všech hospitovaných hodin byla snaha o aktivizaci žáků v průběhu celé vyučovací hodiny. Plánování a příprava na hodiny byly nadprůměrné. Nedostatky se objevily při sestavování časově-tematických plánů. Oblast organizace, forem a metod výuky, materiální vybavenost, personální a psychohygienické podmínky výuky byly nadprůměrné. Celkově je kvalita výuka matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka

Předmět se vyučuje v souladu s učebním plánem i osnovami. Učivo je logicky uspořádáno, poznatky a činnosti jsou zařazovány do jednotlivých ročníků přiměřeně k věku žáků. Aktualizace probíhá s přihlédnutím k ročním obdobím a vzhledem k místu, v němž se škola nachází. Kontinuitu výuky zajišťují především tematické plány. Přípravu na sledované vyučovací hodiny pojaly učitelky zodpovědně a s dostatečným prostorem pro reagování na aktuální situaci ve třídě.

Prvouka se ve škole učí celkem sedm vyučovacích hodin týdně. Všechny hodiny jsou vyučovány učitelkami, které splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Sledovaná výuka probíhala v kmenových třídách, v podnětném a esteticky pěkně působícím prostředí. Jedna z hodin byla věnována naučné vycházce. K výuce sloužily pečlivě připravené tabule, názorné pomůcky, přírodniny a různé nástěnné materiály. Učitelky vhodně předcházely únavě žáků, způsobené statickým přetížením jejich pohybového aparátu. Při výuce měli žáci možnost častějšího střídání polohy těla.

Organizačně byla výuka v hodinách vhodně členěna, tempo výuky bylo přiměřené, hodiny metodicky pestré. Žáci se učili novým poznatkům a dovednostem při různých činnostech a při hrách. Učitelky promyšleně využívaly každou příležitost k utváření vzájemných vztahů žáků, vztahů k prostředí třídy, k okolnímu světu. Zdařile byly užity prvky dramatiky. Děti byly otevřené, volně sdělovaly své zkušenosti a zážitky. Uplatnila se i práce ve skupinách, zařazovány byly přiměřeně náročné kooperativní činnosti.

Po celou dobu výuky byli žáci trvale motivováni, učivo bylo aktualizováno, využívány byly mezipředmětové souvislosti a různé metody pozitivního posilování (motivační výzvy, pochvaly, povzbuzování). Učitelky do samostatných činností žáků zasahovaly jen v míře nezbytně nutné, přiměřeně a citlivě. Případné chyby se žáky analyzovaly a odstraňovaly je. Průběžně žáky slovně hodnotily. Pochvalou oceňovaly snahu.

Žáci byli trpělivě, tolerantně, ale cílevědomě vedeni k respektování dohodnutých pravidel chování a jednání. Na komunikaci mezi učitelkami a žáky byla patrná vzájemná důvěra, při výuce byla příjemná atmosféra.

Dlouhodobé plánování, aktuální příprava výuky, veškeré podmínky pro výuku, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků, komunikace a interakce ve třídách, tedy i celkově výuka prvouky, měly velmi dobrou úroveň.

Chemie, fyzika

Předepsaná časová dotace obou předmětů je dodržena. Chemii i fyzice jsou věnovány ve všech ročnících vždy dvě hodiny týdně.

Kontrolou zápisů v třídních knihách ze školního roku 2000/2001 i podle zápisů v letošních třídních knihách a z poznatků školních inspektorů ze sledovaných hodin, byly zjištěny některé nedostatky v dlouhodobém plánování výuky obou předmětů. Učitel sice plánuje pomocí časově-tematických plánů, ale na tyto plány skutečný obsah výuky jednotlivých ročníků příliš neváže. Podle aktuální situace přesouvá učivo z ročníku do ročníku, a tak se stalo, že v loňském školním roce zůstala neprobrána některá témata z povinné části učebních osnov chemie (např. *redoxní reakce a chemie ve společnosti*). Návaznosti jednotlivých témat ve fyzice odpovídají spíše používaným učebnicím. Zejména sled tematických celků zařazených do 6. ročníku (např. učivo o magnetických a elektrostatických jevech, učivo o elektrickém obvodu, elektrickém proudu a napětí, elektrických spotřebičích - včetně spotřebičů tepelných) či do 8. ročníku (např. učivo změny skupenství látek bylo předřazeno učivu o změnách vnitřní energie tepelnou výměnou, o teple a jeho jednotce, učivu o teple předaném tělesu bez změny skupenství a jeho souvislostem se změnou teploty tělesa, s hmotností a měrnou tepelnou kapacitou látky) logickým vazbám programu příliš neodpovídá. Přesto, po čtyřech letech docházky žáků na 2. stupeň školy, je s nimi veškeré povinné učivo fyziky probráno. Sledované hodiny byly dobře připraveny po stránce obsahové a materiální, některé nedostatky se však projeví v organizaci, metodách a formách výuky. Stanovené výukové cíle byly poměrně náročné, v některých třídách - vzhledem k aktuálnímu složení třídy (velký počet žáků s poruchami učení) - byla jejich přiměřenost sporná.

Chemie a fyzika je vyučována učitelem, který splňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku chemie a přírodopisu (fyzika je vyučována neodborně).

Materiální a technické podmínky pro výuku jsou velmi dobré. Ve škole je zřízena společná odborná pracovna chemie a fyziky. Prostředí této učebny je velmi podnětné, vybavení odpovídá moderním požadavkům a umožňuje realizovat veškeré inovativní výukové postupy. Žáci užívají povolené učebnice a soubory informativních tabulek.

Také psychohygienické podmínky prostředí jsou příznivé. Umístění předmětů v rozvrhu hodin

zohledňuje jejich náročnost a příznivě ovlivňuje psychohygienu práce. Tempo výuky se však převážně řídilo podle průměrného žáka, osobní tempo jednotlivce bylo zohledněno při práci s integrovaným žákem.

Sledované vyučovací hodiny měly převážně klasickou stavbu (úvod, zkoušení, opakování, výklad - přednáška, v některých hodinách doplněná demonstračním pokusem či demonstrací učební pomůcky, procvičování, závěr). Ve výuce byly patrné prvky poměrně kvalitního přímého vyučování. Žákům byly předávány logicky uspořádané informace, předvedeny některé dovednosti, následovalo řízené procvičování, spojené s korigováním zjištěných nedostatků v pochopení učiva. Ve všech ročnících (bez ohledu na věkové zvláštnosti) měly hodiny stejný charakter. Informativní výuka se značným důrazem na mechanické pamětní učení převládala. Podíl heuristické výuky (při níž žák pozoruje jev, hledá zákonitosti, vytváří hypotézy a ověřuje si je, formuluje závěry, zobecňuje nový poznatek a aplikuje ho na nové situace) byl malý. Vyučovací hodiny byly dobře vedeny po věcné a odborné stránce. Ve dvou sledovaných hodinách probíhala výuka metodou laboratorních prací, pracovní úkoly byly plněny formou přísně řízeného žakovského frontálního pokusu, v němž byl ponechán jen minimální prostor pro žakovu kreativitu (žák nemusel o ničem samostatně rozhodovat, řešit problém, pouze vykonával činnosti podle pokynu učitele). Přestože žáci pracovali ve dvojicích, ke skutečné kooperaci téměř nedocházelo. Ve výuce nebyla ani v jedné ze zhlédnutých hodin použita žádná didaktická technika.

Úvodní motivace byla několikrát nahrazena jen prostým sdělením cíle hodiny. Ve sledovaných vyučovacích hodinách bylo učivo žákům předkládáno zajímavě, v mezipředmětových souvislostech, s aktuálními poznámkami. Ještě v průběhu hodiny měli žáci možnost si učivo znovu zopakovat a procvičit. Při ústním zkoušení byli klasifikováni. Klasifikace nebyla učitelem veřejně okomentována, nebylo využito širšího slovního ohodnocení. Na hodnocení se podílel pouze vyučující. V žakovských knížkách žáků (v letošním i loňském školním roce) je četnost klasifikace dostačující. V některých případech jsou zákonní zástupci informováni spíše o metodě prověřování než o učivu, které bylo předmětem zkoušení.

Ve sledovaných hodinách byli žáci ukáznění, ale vždy jen několik z nich ve třídě s učitelem aktivně spolupracovalo. O výuku však projevovali soustředěný zájem téměř všichni. Učitel přistupoval k žákům trpělivě a tolerantně, komunikace mezi ním a žáky byla přátelská. Minimální prostor byl vytvářen pro diskusi, nedostatečně byly záměrně rozvíjeny jejich komunikativní schopnosti (málo je pěstován souvislejší slovní projev). Učitel věnuje přiměřenou pozornost písemnostem žáků (sešity jsou pěkně upravené, průběžně kontrolované). Při skupinové práci nebyly na žácích vyžadovány týmové kooperativní činnosti (rozdělit práci, časově plánovat, vzájemně si účinně pomáhat, udělat syntézu dílčích výsledků atd.).

Výuka chemie a fyziky byla ve všech sledovaných jevech hodnocena jako průměrná (pouze v dlouhodobém plánování byla zaznamenána citelně slabá místa), četnost pozitivních a negativních zjištění byla zhruba v rovnováze.

Přírodopis

Učební plán přírodopisu ve všech ročnících odpovídá osnovám vzdělávacího programu, předmět je vyučován v dvouhodinové dotaci v každém ročníku. Výuka je doplněna nepovinným předmětem ekologie. Příprava a průběh výuky jsou po stránce odbornosti vedeny kvalitně. Ve školním roce 2000/2001 nebyl v devátém ročníku přírodopisu naplněn obsah učebních osnov. Ze zápisů v třídní knize vyplývá, že nebyly splněny učební osnovy neprobráním témat - *změny životních společenstev, rušivý vliv člověka*. Výukové cíle ve sledovaných hodinách přírodopisu mají reálnou obsahovou a časovou náplň, odpovídají

standardům vzdělání. Nadstandardní, rozšiřující učivo je zařazováno často, např. ve školním roce 2000/2001 v devátém ročníku bylo zařazeno učivo *krystalografie*.

Předmět je vyučován učitelem, který splňuje požadované podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku přírodopisu. Využívaná odborná pracovní prostorově i vybavením zcela vyhovuje realizaci vzdělávacího programu. Učební pomůcky (přírodniny, květiny, preparáty živočichů, obrazový materiál) jsou umístěny v učebně nebo v přilehlém kabinetě. Během výuky vyučující potřebným způsobem nereagoval na pokles výkonnosti žáků, např. změnou způsobu práce, nebo zařazením oddechových činností. Ve sledovaných hodinách nebyla využita didaktická technika.

Charakter všech hospitovaných hodin byl neměnný. Frontální výuku učitel vedl v příjemné atmosféře, ale bez požadované stimulace a podnětů. Struktura hodin přírodopisu odpovídala spíše nadprůměrným žákům, o čemž svědčí i časté zařazování témat rozšiřujícího učiva. Jasně a srozumitelně organizační pokyny učitele žáci přijímali a bez výhrad akceptovali. Poznatky předkládal vyučující v hotové podobě, bez aktivní účasti žáků, přesto byl výklad nové látky srozumitelný všem. Využití znalostí předcházejícího učiva, nebo vhodné zařazení textu učebnic, či jiných zdrojů informací a osobní zkušenosti žáků bylo minimální. Pouze v šesté třídě při tématu *medúzovci*, reagovala jedna žákyně na probírání učiva svojí osobní zkušeností. V hospitovaných hodinách nebyl zaznamenán u učitele tvořivý přístup k probíranému učivu, ani žáci neměli prostor pro samostatné a aktivní učení. Jejich komunikativní schopnosti zůstaly nevyužity, aktivitu projevovala pouze malá část žáků.

Vstupní motivace byla učitelem omezena pouze na oznámení cíle vyučovací hodiny. Při úvodním zkoušení předcházejícího učiva, nebyla jim zdůvodněna udělená známka, žák neměl možnost dozvědět se v čem učinil chyby, ani provést případné sebehodnocení svého výkonu. Frontální ověřování znalostí se uskutečnilo vždy v závěru vyučovací hodiny, jako forma zpětné vazby. Během výuky ani na jejím konci nebyly výkony žáků hodnoceny. Vztahy mezi učitelem a žáky byly přátelské.

Výuka přírodopisu byla ve sledovaných oblastech a jevech hodnocena jako průměrná, negativa a pozitiva jsou téměř v rovnováze

Blok předmětů občanská výchova, dějepis a rodinná výchova

Časová dotace všech předmětů tohoto bloku odpovídá schválenému učebnímu plánu. Občanská výchova i rodinná výchova jsou vyučovány v rozsahu jedné hodiny týdně pro každý z předmětů, dějepis je věnováno ve všech ročnících po dvou hodinách týdně. Odchytky v plnění osnov nebyly zaznamenány. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Učitelky byly na hodiny zodpovědně připraveny, jak po obsahové stránce, tak z hlediska využití vhodných pomůcek a didaktické techniky.

Občanskou výchovu a rodinnou výchovu ve škole vyučuje jedna učitelka, se způsobilostí odbornou i pedagogickou pro výuku občanské výchovy. Dějepis vyučují ve škole dvě učitelky se způsobilostí pro výuku jiných předmětů. Tato skutečnost neměla negativní vliv na úroveň sledovaných hodin.

Téměř všechny sledované hodiny probíhaly v kmenové učebně devátého ročníku, která zároveň slouží jako pracovní pro výuku českého jazyka, občanské a rodinné výchovy. Využita byla počítačová pracovní a didaktická technika např. zpětný projektor (efektivní zápis a shrnutí hodiny).

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny byly srozumitelné a přiměřené. Použité vyučovací metody byly pestré a rozmanité, důraz byl kladen zejména na samostatné činnosti žáků, využívána byla i efektivní kooperace ve

skupinách. Individuální potřeby žáků byly respektovány. Prostor pro aktivní učení byl vzhledem k použitým metodám dostačující. Učitelky vedly žáky k samostatnému uvažování, vyvozovaly význam probíraných pojmů na základě činnosti žáků. Učivo bylo prezentováno věcně správně. V hodinách rodinné výchovy bylo využíváno i netradičního uspořádání učebny (podkova). Žákům měli možnost samostatně vyhledávat informace potřebné pro probírané téma na *Internetu*.

Motivace byla využívána jak ve vstupní části hodin, tak i v jejich dalším průběhu. Ve sledovaných hodinách byly uplatňovány mezipředmětové vztahy (zejména dějepis, zeměpis). Učitelky se snažily aktualizovat výuku prostřednictvím životních zkušeností žáků. Převládalo kladné verbální hodnocení, byla zaznamenána i klasifikace známkou. Žákům bylo umožněno hodnotit práci svých spolužáků nebo práci vlastní. Na konci většiny sledovaných hodin ale chybělo výraznější vyhodnocení práce (individuální i třídy jako celku).

Zásadní problémy s kázní a chováním žáků nebyly zaznamenány. Žáci s učitelkami komunikovali otevřeně a s důvěrou. Komunikativní schopnosti byly rozvíjeny zejména prostřednictvím řízeného rozhovoru. Verbální projev učitelek byl kultivovaný a na vysoké úrovni. Rovněž přístup k žákům byl v souladu s jejich věkem a potřebami.

Plánování a příprava sledované výuky byly na velmi dobré úrovni. Personální podmínky pro výuku občanské výchovy jsou vynikající, pro výuku rodinné výchovy a dějepisu průměrné. Materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré. Celkově podmínky pro výuku vykazují převahu pozitivních zjištění. Organizace, formy a struktura hodin, motivace a hodnocení i interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Celkově byla výuka tohoto bloku předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti.

Časová dotace hodin v ročnících odpovídá schválenému učebnímu plánu. Všichni vyučující se podílejí na tvorbě časově-tematických plánů tím, že provádí členění učiva do jednotlivých ročníků. Při kontrole těchto plánů byly zjištěny některé nedostatky např. plán pro sedmý a osmý ročník byl totožný. Příprava na vyučování byla podřízena ročnímu období a dostupnému materiálu. Na 1. stupni plánování a příprava měly velmi dobrou úroveň, na 2. stupni jen průměrnou.

Výukové prostory umožňují plnění cílů předmětu. Škola disponuje odbornými učebnami (dílna, cvičná kuchyně, pracovna PC, pracovna pěstitelských prací) a areálem školního pozemku se skleníkem. Přesto např. výuka na 1. stupni probíhala ve třídě nebo v hale školy a na 2. stupni v pracovně výtvarné výchovy. Výuku zajišťují na 1. stupni a v devátém ročníku učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ve třetím, v šestém ročníku, sedmém a osmém ročníku dva vyučující bez kvalifikace.

Stavba hodin umožňovala žákům volit si pracovní tempo a stupeň obtížnosti práce. Přiměřená část hodiny byla věnována teoretické přípravě. Žáci měli možnost pracovat ve skupinách nebo individuálně. V hodinách byli vedeni k získávání manuálních zručností. Důraz byl kladen na názornost výuky, na zkušenosti žáků z denního života, na možnost kooperace mezi žáky. Při práci na pozemku měli žáci správné pracovní návyky. Negativem byla malá pozornost věnovaná bezpečnosti a hygieně práce ve všech hodinách (používání lepidel, nošení náradí, atd.).

V hodinách nechyběla vstupní ani průběžná motivace. Silným pozitivním motivačním stimulem pro žáky byl finální výrobek. V závěru hodin bylo prováděno formativní hodnocení výkonů žáků, využívalo se při něm sebehodnocení žáků. Objektívni klasifikace vyučujících přihlížela k individuálním dispozicím žáků.

Vyučující se snažili pozitivně ovlivňovat vztahy mezi žáky, jejich spolupráci a vedli je k toleranci. Žáci měli prostor k vyjádření svých názorů, při nichž akceptovali daná pravidla komunikace. V sedmém ročníku způsob práce vedl u chlapců k drobné nekázní. Úroveň verbální i neverbální komunikace vyučujících byla nadprůměrná.

Plánování s ohledem na nedostatky v časových plánech bylo průměrné. Personální podmínky byly průměrné. Psychohygienické, materiální podmínky velmi dobré. Oblast motivace a hodnocení měla převahu pozitiv. Oblast interakce a komunikace byla velmi dobrá. Kvalita výuky praktických činností byla velmi dobrá.

Počítače

Výuka je organizována jako volitelný předmět pro všechny žáky sedmém až devátém ročníku s dotací dvě vyučovací hodiny týdně. Žáci jsou seznamováni s operačním systémem MS DOS, operačním systémem Windows 98, textovým editorem T 602 a s přídatnými zařízeními (hardware). Kontinuitu výuky zajišťuje časově-tematický plán a skutečnost, že předmět vyučuje jeden učitel. V hospitovaných hodinách odpovídala výuka časovému rozvržení učiva, hodiny byly učitelem připravené.

Předmět vyučuje pedagog bez kvalifikace, který byl po odborné stránce velmi dobře připravený. V pracovně je pro žáky k dispozici 11 počítačů. Počítače jsou zapojeny v síti, s internetovým připojením ke všem počítačům. Učebnice žáci nemají, v hodinách dostávají od vyučujícího stručné texty, vztahující se k probíranému a procvičovanému učivu. Součástí softwarového vybavení počítačů jsou výukové programy pro český jazyk, anglický jazyk atd. K dispozici mají žáci tiskárnu, skener, digitální fotoaparát.

Sledované hodiny měly kratší teoretickou část, při níž byl určen cíl hodiny, zopakovány některé znalosti a dovednosti žáků a určen postup práce v hodině. Při výkladu učiva využil učitel předem zadaný pracovní text pro všechny žáky. Největší část vyučovací jednotky byla věnována praktické práci s počítačem. Žáci většinou pracovali ve dvojicích, učili se opisovat zadaný text, který měli za úkol, editovat a kopírovat. Při nácviku psaní pracovali žáci podle stupně osvojení s různými lekcemi, nebyli omezováni časově. Při této činnosti nebyli využiti žáci, kteří nemohli psát, pouze přihlíželi činnosti spolužáka. Na konci vyučovacích hodin, po skončení uložené práce, žáci měli možnost využívat elektronickou poštu (e-mail) a Internet.

Práce jednotlivých žáků byla hodnocena během jejich praktické činnosti. V průběhu výuky učitel žákům individuálně pomáhal opravovat špatné postupy při práci s PC a pozitivně je motivoval pro další činnost. Závěrečné zhodnocení práce celé skupiny chybělo. Verbální projev vyučujícího byl kultivovaný, jeho pokyny většina žáků respektovala.

Plánování mělo velmi dobrou úroveň. Materiální vybavení pro výuku informatiky velmi dobré. Psychohygienické podmínky byly průměrné. Motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou velmi dobré. Organizace, formy a struktura sledovaných hodin byly hodnoceny jako velmi dobré. Celkově měla výuka informatiky velmi dobrou úroveň.

Nepovinný předmět dramatická výchova

Nepovinný předmět dramatická výchova je vyučován ve dvou skupinách, pro 1. stupeň a pro 2. stupeň. Hospitací byla sledována výuka ve skupině pro 2. stupeň. Předmět vyučuje učitelka, s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku občanské výchovy, která ale v současné době studuje tříletý kurs dramatické výchovy na DAMU. Sledovaná hodina probíhala v knihovně. V této učebně je dostatek prostoru pro dramatické a pohybové aktivity. Žáci měli k dispozici prostorný koberec a měkké podložky na klečení a sezení.

V průběhu hodiny byly využívány zejména aktivity směřující k rozcvičení - dechová

a pohybová cvičení apod. Hlavní část hodiny tvořil nácvik dramatizace pohádky Hanse Christiana Andersena „*Princezna na hrášku*“.

Ekologie

Nepovinný předmět *ekologie* je vyučován v sedmé třídě v jednogodinové dotaci. Učitel splňuje požadované a předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Vyučování bylo realizováno formou skupinové práce v odborné učebně. Výchovným cílem v hospitované hodině byla ekologická hra připravená žáky v předcházejících hodinách. Výsledkem se stalo získání nových přírodopisně-ekologických poznatků. Tvořivá aktivita žáků byla spontánní, učitel účelně korigoval jejich činnost ve skupinách, průběžně reagoval na jejich otázky. Žáci navazovali na znalosti a zkušenosti získané v minulém školním roce, kdy vypracovali množství projektů s úzce regionálními prvky, např. „*Státní přírodní rezervace Kamajka*“, „*Žehušice- krajina mého okolí*“ atd. Vyhodnocení těchto projektů provedl vyučující v závěru školního roku. Ze zápisů probíraného učiva vyplývá, že do doby začátku inspekce bylo probráno celkem devět témat, která obsahově zcela naplňují smysl a účel tohoto předmětu.

Oba sledované předměty naplňují požadavky pro které byly zřízeny. Nenásilnou formou přispívají k rozvoji ekologického a literárního podvědomí žáků. Účinně svým obsahem podporují výuku českého jazyka a přírodopisu. Úroveň jejich výuky je velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Celková kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech měla velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitelka zpracovala „*Nástin koncepce rozvoje řízení na ZŠ Žehušice*“. Dokument se dotýká personálního obsazení, hodnocení a kontroly kvality práce školy, mimoškolních aktivit a spolupráce se státní správou a samosprávou. Koncepci doplňují přílohy s názvem „*Vymezení priorit podle předmětů do roku 2005*“ a „*Jak dosáhnout úspěchu v oblasti výchovně vzdělávací činnosti školy*“. Cílem koncepce je změnit celkové klima školy tak, aby veškeré činnosti směřovaly k aktivnímu učení žáků, k rozvoji jejich přirozeného nadání a úspěšné seberealizaci. Stanovené úkoly vycházejí z podrobné analýzy stavu organizace výuky a materiálního zabezpečení školy v roce 1998. Jmenované dokumenty uvádějí časový horizont plnění naznačených záměrů. Kontrolou ČŠI bylo zjištěno průběžné plnění těchto koncepčních záměrů.

„*Pracovní plán na školní rok 2001/2002*“ vychází ze zhodnocení plnění plánu v minulém období. Uvádí základní údaje o škole, personalistiku, pověření učitelů a komisí, termíny organizace školního roku. Přílohy obsahující úvazky učitelů, učební plán, počty hodin, zájmové útvary a další údaje. Pracovní plán byl předložen k připomínkování učitelům a projednán v pedagogické radě. Na jeho jednotlivé části navazuje souhrn plánů pokrývajících další oblasti činnosti - *plán ředitelky školy, plán spolupráce mezi ZŠ a MŠ, plán kontrol atd.*

Operativní plánování je týdenní. Na pravidelných pondělních organizačních poradách vedení provádí seznámení pedagogů s týdenním plánem, hodnocení předcházejícího období, určení nových úkolů. Zásadní informace pracovníkům školy jsou předávány na těchto poradách a především při každodenním pracovním kontaktu.

Učební plán je vypracován pro celý učební cyklus, časová dotace povinných i volitelných

předmětů je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Jako volitelný určila ředitelka školy předmět *počítače*. Nad rámec učebního plánu jsou zavedeny nepovinné předměty *pohybové hry, dramatická výchova, ekologie, cvičení z matematiky a českého jazyka, zdravotní výchova a nápravné čtení*. Oblast zájmové činnosti reprezentuje 13 kroužků.

Základní údaje týkající se organizace a chodu školy jsou uvedeny v materiálu „*Informace o ZŠ J. V. Sticha - Punta*“. Uvádějí hlavní úkoly jednotlivých částí školy, kompetence vedoucích pracovníků a funkční organizační schéma ZŠ. Další jasné kompetence jsou určeny pro jednotlivé pracovníky v náplni práce.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Ze zápisů je patrný liberální přístup vedení k pedagogickému sboru. Probírají se na nich důležité oblasti činnosti školy včetně výchovného poradenství. V zápisech je určeno co mají pracovníci splnit, co prostudovat, s čím se seznámit, ale chybí v nich určení časových termínů. V záznamech také nejsou informace o opatřeních, která by vedla ke zlepšení slabého prospěch žáků. Rovněž zde chybí hodnocení hospitací a analýza kontrolní činnosti. Na 1. stupni pracují dvě metodická sdružení a na 2. stupni tři předmětové komise. Jejich práce se zúčastňují i učitelé spádové malotřídní školy. Metodické orgány se ale nepodílejí na evaluaci školy a na kvalitní přípravě časově-tematických plánů. Kromě práce v komisích jednotliví učitelé spolupracují také na úrovni běžného osobního kontaktu.

Provoz je řízen „*Vnitřním řádem školy*“. Dokument je podrobně propracován, obsahuje práva žáků a všechna ustanovení ve smyslu příslušné vyhlášky. Přílohou jsou řady odborných pracoven, školní družiny, tělocvičny a hřiště. Chybí v něm článek o možnosti ustavení žákovské samosprávy, v zásadách péče o zdraví a bezpečnost absentují sankce týkající se sociálně patologických jevů (šikana, xenofobie, rasismus...). Nedostatečně je v něm vyřešeno ranní čekání žáků před školou. Řád byl schválen na jednání pedagogické rady 27. srpna 1999.

Žáci mají možnost zakoupit si během přestávek nápoje a využívat areál školy k relaxačním činnostem (stolní tenis). Specifická je časová úprava výuky s ohledem na dojíždění žáků. První vyučovací jednotka začíná v 7: 40 hodin. Rozvrh hodin odpovídá obecně závazným právním předpisům a je doplněn rozpisem učeben. Žákovská samospráva není ve škole ustavena.

Rodiče a zákonní zástupci žáků jsou podle výsledků inspekčních dotazníků převážně spokojeni s informačním systémem školy. Pořádané třídní schůzky zpravidla před obdobím klasifikace, informace v žákovských knížkách a možnost kdykoliv se informovat o prospěchu a chování svých dětí v době vyučování plně postačují. Důležitým zdrojem informací je „*Výroční zpráva školy*“ a webová stránka (www.zehusice.cz) na Internetu. Zásady spolupráce rodičů a školy jsou začleněny do vnitřního řádu, významným prvkem je spolupráce s rodičovským sdružením. Informace žáci získávají prostřednictvím třídních učitelů a umístěných vývěsek. Přístup k ředitelce školy nemají nijak omezen, k dispozici mají také schránku důvěry.

Škola je sídlem společnosti, které pořádá ve spolupráci s OÚ „*Slavnosti lesního rohu*“, při nichž udržuje tradici místního rodáka hudebního skladatele J. V. Sticha-Punta. Na veřejnosti se dále prezentuje např. vánoční besídkou, školním divadelním představením, dramatickými pásmi v domově důchodců. Škola organizuje pro žáky čtvrtého a pátého ročníku školu v přírodě, plavecký kurz pro žáky 1. stupně a lyžařský kurz. Žáci vydávají školní časopis *Punta*. Akce jsou také prezentovány v regionálním tisku (Obzory Kutnohorska, Kutnohorský deník).

Vedení školy se potýká se stabilizací pedagogického sboru (většina učitelů dojíždí). Pro jejich činnost ve škole vytváří optimální podmínky, což se odráží v iniciativní a tvořivé práci učitelů a v konečném důsledku ve velmi dobré úrovni výuky většiny sledovaných předmětů. Ředitelka školy vychází pracovníkům vstříc v materiální oblasti. Na základě jejich požadavků a v souladu s koncepcí rozvoje předmětů, jsou podle finančních možností postupně doplňovány pomůcky

a odborné publikace. K dispozici mají učitelé 24 titulů odborných a naučných časopisů. Další vzdělávání není předem plánováno, přesto jeho rozsah je velký. Ředitelka školy absolvovala různé kurzy např. managementu, učitelé se zúčastňují akcí dalšího vzdělávání podle svých odborností, pořádaných především pedagogickým centrem (anglický jazyk, dramatická výchova, pedagogická tvořivost), využívají možnosti přístupu na Internet. Jedna vyučující, která nemá ani odbornou, ani pedagogickou způsobilost v současné době úspěšně externě studuje na PF UP Olomouc. Vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů je svěřeno nejlepším pedagogům.

Ředitelka stanovila „*Kritéria pro poskytování osobních příplatků učitelů*“ a mimořádných odměn. Určila si vlastní bodový systém hodnocení. Mezi body kritérií chybí ohodnocení kvality práce jednotlivých pracovníků. Při určování kvality výuky se vedení řídí závěry vlastní kontrolní činnosti, statistického zpracování prospěchu, umístění v žáků soutěžích, pravidelného testování „*Kalibro*“. Kladem je efektivní využívání výpočetní techniky při sledování celkového prospěchu žáků. Ředitelka zpracovává z podkladů třídních učitelů přehlednou evidenci klasifikace a hodnocení. Chybí ale její účinnější využití při evaluaci školy.

Kontrolní činnost vedení školy probíhá především formou hospitací a sledováním běžného provozu v podmínkách malé školy. Rozbory ředitelky školy jsou provedeny kvalitně - vzhledem k didaktice výuky si všímá podstatných věcí, dokáže taktně vytknout chyby, vyžadovat nápravná opatření. Zápisy z hospitací vypovídají o činnosti v navštívené hodině, obsahují hodnocení a formulované závěry jako východisko pro další práci učitelů. Rezervy jsou v kontrole kvality časově tematických plánů (např. chemie, které odpovídají členění z doby tří let výuky předmětu), kontrole třídních knih (učitelé mění hodiny bez náhrady např. 21. září fyzika v osmé třídě nahrazena hudební výchovou), v kontrole žákovské dokumentace (běžné užívání klasifikačních mezistupňů např. ve fyzice, chemii a přírodopisu). Písemnosti obsahovaly některé formální nedostatky, které byly v době inspekce odstraněny.

Souhrnné hodnocení práce školy provedla ředitelka ve výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 2000/2001. Výroční zpráva má vynikající kvalitu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je pojato jako ucelený systém plánů s vymezením priorit v jednotlivých oblastech činnosti školy. Jeho úroveň je nadprůměrně kvalitní. Organizační uspořádání a informační systémy jsou funkční a odpovídají velikosti, charakteru i potřebám školy. Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré. Kvalita řízení školy je pozitivně ovlivňována kontrolní činností. Výroční zpráva má vynikající úroveň. Celkově mají podmínky vzdělávání nadprůměrnou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Systém výchovného poradenství (VP) řídí zkušená učitelka 2. stupně, která nesplňuje podmínky kvalifikace pro tuto funkci stanovené právním předpisem. K dispozici má dobře zařízený kabinet s knihovničkou. Pomůcky pro reedukaci jsou umístěny v kabinetu

třetí třídy. Náplň práce určuje okruhy činnosti výchovné poradkyně. Důležité aktivity jsou chronologicky zaznamenávány do interního měsíčního plánu VP. Výchovná poradkyně administrativně zajišťuje veškerou agendu spojenou s přijímacím řízením vycházejících žáků, poradenskou, metodickou a informační činnost vzhledem k žákům, veřejnosti a pedagogům. Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči. Vede si písemné záznamy o obsahu činnosti a o opatřeních, které sama navrhla. Průběžně řeší různé školní i osobní problémy žáků. Podílí se na sociometrických měřeních v rámci programu *Naše třída* v šestém a devátém ročníku. Spolu s preventivní sociálně patologických jevů má na starosti schránku důvěry. Nepodílí se na sestavení minimálního preventivního programu (MPP) školy.

V rámci VP ve spolupráci se Úřadem práce Kutná Hora se škola zapojila do programu „*Junior achievement*“, což je kurz pro žáky sedmého až devátého ročníku s ohledem na budoucí povolání, který probíhá v rámci výuky rodinné a občanské výchovy. Nedostatkem VP je menší informovanost veřejnosti o práci poradkyně, nedostatečné množství materiálů k činnosti a absence kontrolní a diagnostické činnosti v rámci hodin.

MPP byl zpracován na základě monitoringu drogové scény a sociálního klimatu školy. Získané poznatky byly porovnány s celostátními výsledky. Podle nich byla přijata opatření (sociometrická měření v problémových třídách, setkání s rodiči, úkoly VP, spolupráce s Policií ČR, atd.). Přílohami MMP jsou např. testy, techniky nácviku ovlivňování klimatu třídy. Úroveň předloženého MMP je velmi dobrá.

Výchovné poradenství má velmi dobrou úroveň. Poskytuje žákům, jejich rodičům i členům pedagogického sboru vyhovující nabídku a realizaci odpovídajících poradenských služeb.

Péče o integrované žáky

Projekt integrace žáků s vývojovými poruchami učení je zpracován. Zahrnuje seznam těchto žáků, klasifikaci a druh poruchy, časovou dotaci individuální práce se žákem, organizační a finanční zajištění. Ve škole je integrováno 9 žáků s vývojovými poruchami učení. Reedukace na 1. stupni zajišťuje speciální pedagožka, ve dvou učebních skupinách. Ve své praxi využívá kromě klasických pomůcek i počítačový program „*DYSCOM*“. Pro žáky sestavené individuální vzdělávací plány jsou zaměřené zejména na tuto odbornou péči a úlevy v rámci hodin. Rezervy byly konstatovány v práci na 2. stupni, kde někdy nelze vysledovat přiměřenou redukci učiva v daném předmětu.

Celkově je projekt péče o žáky s vývojovými poruchami učení a chování velmi dobře zajištěn.

Hodnocení kvality výchovně vzdělávací práce školní družiny

Ve školní družině (*dále jen ŠD*) je zapsáno v jednom oddělení 25 dětí 1. stupně. Provozní doba ranní činnosti je 7: 00 do 7: 30 hodin a odpolední činnost od 11: 20 hodin do 15: 20 hodin. Poplatek za celodenní docházku do ŠD stanovil zřizovatel na 50,- Kč měsíčně.

Vychovatelka, která zajišťuje chod oddělení, splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V době inspekce byla práce neschopná, zastupovala ji suplentka. Rámcový plán ŠD navazuje na školní plán. Vychovatelka zpracovává operativní týdenní plány, které jsou přístupné dětem. Zásady provozu stanovuje *Řád ŠD*. Jeho ustanovení odpovídají stávajícím podmínkám, v době inspekce byl dodržován. Kontrola činnosti spadá do kompetence ředitelky. Jak vyplynulo z rozhovorů, ředitelka má o činnosti ŠD přehled, zná její potřeby a problémy. Povinná dokumentace je vedena přehledně a úplně. Režim dne a program dle přehledů výchovně vzdělávací práce odpovídají požadavkům na činnost ŠD i zásadám psychohygieny. Přebírání žáků řeší řád školy. Pitný režim zajišťuje školní jídelna. Prostorové podmínky

dovolují rozvinout všechny možnosti činností ŠD. Klubovna je svým vybavením přizpůsobena mimoškolním činnostem, po celé ploše je položen koberec a u zdi nábytková stěna. Vybavení pomůckami a materiálem je standardní a dětem volně dostupné. Pro svoji činnost může využívat celý areál školy včetně tělocvičny.

Byla sledovaná činnost v ranním a poledním bloku. V těchto blocích byly střídány rekreační, odpočinkové i zájmové aktivity, odpovídající potřebám dětí a požadavkům pedagogiky volného času s ohledem na denní dobu i návaznost na vyučování. Převážná část sledované ranní náplně družiny byla věnována připraveným hrám přiměřeným věku dětí a plnění společného projektu. Chování dětí bylo přirozené a klidné, děti akceptovaly pokyny vychovatelky. V jejich činnosti byly patrné zažitě návyky soužití. Žáci komunikovali bez zábrán s vychovatelkami i mezi sebou. Při činnostech dostávali dostatek příležitostí k uplatnění vlastních názorů. Celkově převládaly mezi vychovatelkou a dětmi příjemné vztahy.

Celkově je kvalita výchovně vzdělávací práce školní družiny velmi dobrá.

Mimoškolní činnost

Škola poskytuje žákům, kromě volitelných a nepovinných předmětů, širokou nabídku aktivit pro volný čas: dva zájmové kroužky počítačů, dva chovatelské, dva střelecké, zdravotnický, rybářský, novinářský, práce s videokamerou, hry na flétnu, pěvecký a florbalu. Některé zájmové útvary pomáhají vytvářet pozitivní obraz školy. Kroužek práce s videokamerou dlouhodobě dokumentuje práci školy a natáčí každoroční kroniku školy na video, novinářský vydává školní časopis, zdravotnický zajišťuje první pomoc při všech školních akcích, sportovní slaví úspěchy na soutěžích atd. Žáci mají v rámci mimoškolní činnosti k dispozici počítačovou učebnu s přístupem na *Internet*, využívají ji ke zpracování seminárních prací a k vyhledávání informací pro soutěž „*Eurorebus*“, pro projekt „*Třída na Internetu*“ atd. Škola mimoškolní činností vytváří podmínky pro upevňování sounáležitosti a hrdosti na svou školu. Žáci školy pravidelně dosahují velmi dobrých výsledků v okresních sportovních soutěžích, v přírodovědě, v dopravní výchově atd.

Nabídka mimoškolní zájmové činnosti je vzhledem k velikosti školy mimořádná. Celá mimoškolní činnost je součástí minimálního preventivního programu.

Školní jídelna

Charakteristika školní jídelny (ŠJ)

Zajišťuje stravování pro mateřskou, základní školu a důchodce. Naplňovaná denní kapacita podle „*Výkazu V 17-01*“ je 179 vydaných jídel. Jídelna má kapacitu 40 míst. Zařízení zajišťuje mimo oběda, také dvě svačiny a pitný režim pro mateřskou školu a družinu.

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Školní stravování je zajištěno v přízemí budovy školy, v moderně vybavené kuchyni s velmi dobrými prostorovými podmínkami. Vydávání jídla probíhá plynule a bez obtíží, úroveň kultury stolování v prostorné jídelně má vysokou úroveň. Rozvrh dozorů je v jídelně vyvěšen a plněn. Provozní řád a sanitační řád obsahují všechny požadované náležitosti. Rozhodnutí o přijetí ke stravování žáka vydává ředitelka školy. Stravné vybírá od strážníků vedoucí ŠJ v hotovosti.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

Výživové ukazatele jsou na základě vyhodnocení spotřebního koše plněny rovnoměrně,

odpovídají výši finančního normativu. Výživové normy pravidelně sleduje OHS Kutná Hora, sledovaná jídelna si stojí velmi dobře. Dodržování technologických postupů při přípravě pokrmů a jejich uvádění do oběhu bylo zjišťováno sledováním pracovních postupů, kontrolou normování výdejek surovin a použití receptur. Výše finančních normativů jednotlivých kategorií strážníků je v souladu s vyhláškou a pohybuje se na dolní hranici rozmezí dané vyhlášky. Jídelna v současné době vykazuje menší úspory, ale strava podle kontroly jídelních lístků je pestrá a nutričně vyvážená. Děti mají dostatek ovoce a zeleniny.

Hodnocení hygieny stravovacích služeb.

Zásady provozní a osobní hygieny zaměstnanců jsou v souladu s obecně platnými právními předpisy. Při výrobě a oběhu potravin nedochází v uvedené jídelně k porušování zásad provozní hygieny. Skladové hospodářství je vedeno podle všech platných směrnic v odpovídajících prostorech.

Pracovnice školní jídelny pracují s vysokým nasazením v moderně vybavené kuchyni, ve velmi pěkném prostředí, podle všech odpovídajících směrnic. Práci ztěžuje ruční zpracování agendy ve školním stravování a převážení jídel do mateřské školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22
- Rozhodnutí o propůjčení čestného názvu vydané MŠMT ČR dne 25. 6. 1997 pod čj. 22 782/97-60
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3 - 01 podle stavu ke dni 30. 9. 2001
- Rozhodnutí zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Kutná Hora pod čj. 31a/ZS/98 ze dne 7. 12. 1998
- Výkaz V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. 10. 2001 ze dne 17. 10. 2001
- Vnitřní řád školy
- Pracovní plán na školní rok 2001/2002
- Řády odborných pracoven, řád ŠD, řád tělocvičny a hřiště
- třídní knihy ze školních let 1999/2000, 2000/2001, 2001/2002
- třídní výkazy a katalogové listy
- záznamy z pedagogických rad
- protokoly o komisionálních zkouškách ve školních letech 1999/2000 a 2000/2001
- osobní dokumentace žáků s postižením
- kniha úrazů
- rozhodnutí ředitelky školy o odkladech povinné školní docházky
- další interní materiály ředitelky školy: Nástin koncepce rozvoje řízení na ZŠ Žehušice, Vymezení priorit podle předmětů do roku 2005, Jak dosáhnout úspěchu v oblasti výchovně vzdělávací činnosti školy, plán ředitelky školy, plán spolupráce mezi ZŠ a MŠ, plán kontrol, Kritéria pro poskytování osobních příplatků učitelů, Informace o základní škole J. V. Sticha - Punta, personální dokumentace atd.
- rozvrh hodin

- Výroční zpráva školy o činnosti školy 2000/2001
- povinná dokumentace školní družiny pro školní rok 2001/2002
- dokumentace výchovné poradkyně
- časové-tematické plány sledovaných předmětů
- vzorky žákovských písemností, žákovské knížky (osmého a devátého a ročníku z loňského školního roku, vzorky ze šestého až devátého. ročníku letošního školního roku)
- videokazety s kronikou školy
- Provozní řád školní jídelny ze dne 3. 9. 2001
- Sanitační řád ŠJ ze dne 2. 2. 1998
- Rozvrh dozorů ve ŠJ ze dne 3. 9. 2001
- Pracovní doba ve ŠJ Žehušice ze dne 20. 8. 2001
- Zásady sestavování jídelníčku v mateřských školách
- Rozhodnutí o přijetí žáka do školní jídelny ze dne 16. 10. 2001
- Jídelní lístky za leden, říjen a prosinec 2000, duben, červen a září 2001
- Spotřební koš za březen, říjen a listopad 2000, březen 2001
- Výdejka potravin č. 72 ze dne 11. 4. 2001, č. 203 ze dne 8. 11. 2001, č. 204 ze dne 9. 11. 2001
- Aktuální skladové potravin

ZÁVĚR

Základní škola má pro výchovně vzdělávací činnost nadprůměrné podmínky, které plně využívá. Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech byla hodnocena jako velmi dobrá. Ze sledovaných předmětů byly nejlépe hodnoceny český jazyk, matematika, prvouka, blok společenských předmětů, počítače, praktické činnosti a nepovinné předměty. Silné stránky výchovně vzdělávací činnosti byly ve využívání výpočetní a didaktické techniky, ve snaze vyučujících o aktivní zapojení se žáků do činnosti, o rozvoj jejich přirozeného nadání a úspěšné seberealizace. Rezervy zůstávají pouze v přípravě časově tematických plánů vyučujících.

Úroveň systémových a organizačních podmínek, které pro výchovně vzdělávací práci školy zajišťuje vedení školy byla hodnocena jako velmi dobrá. Systém plánování měl mimořádnou úroveň, ostatní oblasti byly hodnoceny jako velmi dobré. Nedostatky byly zjištěny v kontrole časově tematických plánů vyučujících a v práci metodických orgánů. Velmi kvalitní je práce školy v mimoškolní činnosti a v oblasti zajištění stravování.

Celkově ČŠI konstatuje, že ve škole je patrný pozitivní vývoj zejména v činnostním pojetí vyučování.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Václav Zemek
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná
	Mgr. Pavel Skokan
Další zaměstnanci ČŠI:	Jana Nestávalová	

V Benešově dne 21. listopadu 2001

Přílohy:

Vyhodnocení dotazníku pro rodiče

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. 12. 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Yvetta Zemanová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Příloha: Vyhodnocení dotazníku pro rodiče (tabulka)

Dotazník pro rodiče

Zpracováno 96 dotazníků

Škola: ZŠ Žehušice

Dne: 21. listopadu 2001

Názor na: (údaj v %)	zcela a spíše spokojených	neutrální vyjádření	nespokojených
Jak Vám vyhovuje nabídka školy (volitelné, nepovinné předměty, zájmové kroužky)	62	36	2
Jak Vám vyhovuje vybavenost školy (prostory, učebnice, učební texty, učební pomůcky)	81	16	3
Vytváří škola prostor pro rozvoj Vašeho dítěte	74	26	0
Jak hodnotíte informovanost o školních výsledcích Vašeho dítěte	83	16	1
Jsou akceptovány Vaše připomínky k činnosti školy	61	26	3

Nejčastější připomínky a volná sdělení rodičů:

a) negativní sdělení a doporučení

- vyřešit ranní čekání dětí před školou
- zkvalitnit výklad učiva a vztah učitelů k žákům
- rozšířit výběr výuky cizích jazyků
- nízká kvalita obědů

b) pochvalná sdělení

- spolupráce školy s rodiči
- mimoškolní akce pro děti pořádané školou
- přístup k integrovaným žákům v hodinách
- zřízení koutku živé přírody
- vybavení školy výpočetní technikou
- činnost družiny

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-01-15	021 8/02-2801
Zřizovatel	2002-01-15	021 9/02-2801

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány